

VERKIEZINGSPROGRAMMA BOEREN

ONZE KANDIDATEN

Caroline
van der Plas

Femke
Wiersma

Erik
Stegink

Derk-Evert
Waalkens

Wim
Jaspers

Elly
van Wijk

Robert
Veldhuis

Ad
Baltus

Jan
Brok

Monique
Flipsen-Verhagen

Ad
Merks

Robin
van Lint

Dario
Prinsen

Wilbert
van Lanen

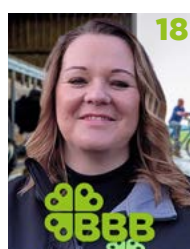
Ron
van Essen

Kees
Hanse

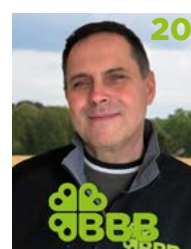
Arno
Vael

Janet
Mensink

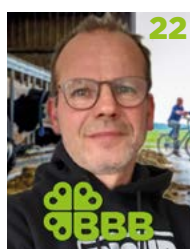
Han
van 't Hof

Gert-Jan
Minderhoud

Jan-Jorch
van Dijk

Willem
van den Elzen

Frank
Tlimmermans

Gert
van Dellen

Henk
Vermeer

Wim
Groot Koerkamp

GEZOND VERSTAND VOOR EEN GEZOND PLATTELAND

BBB maakt zich grote zorgen over de leefbaarheid op het platteland. De huidige politiek is niet in staat gebleken om een duurzame en langjarige visie te maken op de ontwikkeling en het behoud van het platteland, met al zijn unieke kenmerken, tradities, levenswijze en cultuurlandschap. Ook het belang van de rol van boeren, tuinders, vissers en jagers wordt onvoldoende onderkend. In Nederland is een uniek cultuurlandschap ontstaan, dankzij de mensen die wonen en werken op het platteland. Ons land staat wereldwijd bekend om dit unieke landschap. Wij zijn daar trots op en willen graag dat dit unieke landschap ook voor de volgende generaties blijft behouden. Om dit te kunnen behouden is het bestaansrecht van onze voedsel- en bloemenmakers; de boeren, de tuinders, de vissers en de jagers essentieel. Zij onderhouden en beheren ons unieke landschap immers al eeuwen en geven dit al eeuwen door aan de volgende generatie.

Inwoners van het platteland voelen zich meer en meer vervreemd van de Haagse regels die worden bedacht door mensen die te ver van het platteland, of de regio's af staan. BBB gaat de stem van het platteland voorgoed laten weerklinken in Den Haag. Zeker nu groen (weilanden, coulissenlandschappen) dreigt te worden ingeruild voor grijs (industrie, zonneparken, distributie- en datacentra, wegen) is het meer dan noodzakelijk dat de stem van én voor het platteland wordt vertegenwoordigd in Den Haag. Natuurlijk zijn er ook andere partijen die zich zorgen maken over de leefbaarheid op het platteland en het voortbestaan van ons prachtige cultuurlandschap. Dat is ook goed, maar er is nog geen partij die zich hier volledig voor inzet en ook over vier jaar nog de stem van en voor het platteland is.

Die partij zijn wij wel: BoerBurgerBeweging, oftewel BBB

Het behoud van onze land- en tuinbouw speelt een essentiële rol in een leefbaar platteland. Boeren en tuinders zorgen voor het landschap, zijn rentmeesters van de regio, zorgen voor werkgelegenheid, economie, toerisme, recreatie, landschapsbeheer, natuurbeheer en vooral sociale binding op het platteland. Als de boeren en tuinders verdwijnen, heeft dit zeer grote gevolgen voor

ons platteland zoals wij dat nu kennen. Werkgelegenheid verdwijnt, jongeren trekken weg, dorpen lopen leeg, supermarkten en maatschappelijke voorzieningen zoals openbaar vervoer, bibliotheken en scholen worden gesloten. Het landschapsbeheer en natuurbeheer zal flink onder druk komen te staan als er geen boeren en tuinders meer zijn, die helpen ons landschap te behouden. In sommige streken van Nederland zie je het al: dorpen en kernen lopen leeg, boeren verdwijnen van het platteland. Leegstaande schuren worden nu al massaal gehuurd of opgekocht door drugscriminelen. In sommige streken dreigen spookdorpen te ontstaan en slaat de verpaupering van het ook daar unieke landschap hard toe. Eeuwenoude plattelandstradities verdwijnen met deze boeren en burgers ook. De plattelandscultuur verschaalt. BBB wil dit proces een halt toe roepen door focus te leggen op de regio's in Nederland. Regio's waar burgers uit de grote steden kunnen genieten van rust, ruimte, natuur en ouderwetse plattelandsgeselligheid en vooral: Noaberschap.

BBB wil een halt toe roepen aan de uitverkoop van ons platteland. Gezond Verstand dient te regeren. Met BBB als stem van en voor het platteland, met al zijn eigen unieke kenmerken en tradities, brengen wij dit Gezond Verstand terug in Den Haag. Met 8 pijlers leggen wij een nieuw, stevig fundament onder de toekomst van een Gezond Platteland.

Laten we helder zijn: BBB is geen partij die in de tijd terug wil of het platteland romantiseert of idealiseert. BBB is zich terdege bewust welke grote uitdagingen op het platteland afkomen in de zoektocht naar ruimte. BBB wil wél dat de mensen die wonen op het platteland meepraten en meebepalen welke keuzes in hun leefomgeving worden gemaakt. Niet praten óver, maar mét bewoners van het platteland. BBB wil dat het platteland niet het afvoerputje is van politiek Den Haag, zoals het nu vaak wel wordt behandeld. BBB staat voor een veilig en leefbaar platteland. Een stem voor het platteland is een stem voor haar inwoners, haar cultuur, haar grote rol in de voedselproductie, haar recreatieve functie, haar schoonheid, haar rol in het mooie Nederland.

GEZONDE BODEM: WAT WIL BBB?

- 01** Vruchtbare gronden blijven beschikbaar voor voedselproductie.
- 02** We bemesten naar behoefte en zorgen er zo voor dat de planten niet langer ondervoed zijn en de bodem niet uitgeput wordt.
- 03** Er komen geen beleidswijzigingen zonder voorafgaande praktijkproeven bij representatieve bedrijven. Meten = Weten
- 04** De zeggenschap van voedselproducenten bij de waterschappen blijft behouden om zo de voedselproductie veilig te stellen.
- 05** Zoet water is essentieel voor planten, dieren en mensen. De beschikbaarheid en het behoud van zoet water heeft hoge prioriteit.
- 06** We voeren een praktisch uitvoerbaar mestbeleid in. Mest uitrijden wordt weersafhankelijk in plaats van kalenderafhankelijk. Bij het Mestbeleid staat het vakmanschap, de kennis en de ervaring van de voedselproducent voorop.
- 07** Initiatieven om fosfaat uit menselijke ontlasting te genereren worden bevorderd.
- 08** Het gebruik van organische mest wordt bevorderd en daar waar mogelijk gaat het kunstmest vervangen.
- 09** Waterbeheer en waterberging hebben voorrang in beleid en uitvoering.
- 10** Geborgde zetels bij de waterschappen (natuurorganisaties, bedrijfsleven en boeren) blijven behouden. Het is onwenselijk om alleen politieke agenda's te laten beslissen over voedselproductie en waterbeheer. Inhoudelijke (hydrologische) kennis en verstand van zaken is van groot belang. Burgers moeten op de kennis van eigenaren van gronden kunnen vertrouwen. Zij begrijpen namelijk de volledige omvang van het watersysteem in Nederland en kunnen daarop vanuit kennis sturen.
- 11** Noordzee en IJsselmeer worden niet volgezet met windmolens. Windmolens verstoren het ecosysteem.
- 12** Nederland spant zich tot het uiterste in om de pulsvisserij weer mogelijk te maken voor Nederlandse vissers. Pulsvisserij is diervriendelijker, milieuvriendelijker en verstoort het bodemleven in zee nauwelijks.

GEZONDE PLANTEN: WAT WIL BBB?

- 01** De emissies en vastlegging van broeikasgassen worden verrekend (dus uitstoot minus vastlegging). Dat is de werkelijke uitstoot.
- 02** Het huidige mooie cultuurlandschap op het platteland wordt behouden zodat de teelt van veilig lokaal voedsel gegarandeerd is.
- 03** In onze bebouwde ruimte komt meer aandacht voor planten als temperatuurregelaar, producent van zuurstof en voedsel en vestigingsplaats voor vogels, dieren en andere planten.
- 04** De kamerplanten komen terug in de Tweede Kamer en alle andere overheidsgebouwen. Voor meer frisse lucht en zuurstof. Dat bevordert gezond verstand.
- 05** Sinds we planten beschermen tegen ziekten en plagen met gewasbeschermingsmiddelen hebben we in Europa geen hongersnood meer. De wetenschappelijke onderbouwing van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bepaalt de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en niet de emotie van de politiek. De politiek wisselt elke vier jaar, dit is geen garantie voor consistent beleid met kennis van zaken.
- 06** We zetten bermen, groenstroken en akkerranden in om de insecten- en bijenpopulatie te beschermen. Boeren die hier in investeren worden hiervoor beloond via de prijs van hun producten.
- 07** Gras komt in plaats van tuintegels, oases in plaats van kale winkelpleinen. Er komen meer planten, tuinen en stiltebossen in de openbare gebouwen.
- 08** We stimuleren het plaatsen van insectenhôtels zodat insecten weer terug komen in de stad, dit bevordert ook de terugkomst van vogels.
- 09** Het gebruik van beschermingsmiddelen voor zaden wordt toegestaan om plagen en misoogsten te voorkomen.
- 10** We geven een impuls aan (fundamenteel) onderzoek naar innovatieve teelt- en dierhouderij-systemen. Nieuwe systemen die kostprijsverhogend zijn, worden doorgerekend in de prijs van het voedsel.
- 11** We maken precisietechnieken in de landbouw praktijkrijp en stimuleren het gebruik er van. We stimuleren de ontwikkeling van nieuwe moleculen voor gerichte bestrijding van ziekten en plagen.
- 12** Voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gelden voor burgers dezelfde regels als voor boeren.
- 13** Bermen en groenstroken in beheer van de overheid, worden op een natuurlijke wijze beheerd. Er wordt alleen gemaaid waar dit strikt noodzakelijk is voor de verkeersveiligheid. We zaaien bermen in met bloemrijke inheemse mengsels.
- 14** Ook planten hebben recht op een goed gevulde medicijnkast.

GEZONDE DIEREN: WAT WIL BBB?

- 01** We voeren een fonds, dat wordt gefinancierd door supermarkten. Uit dit fonds krijgen boeren een vergoeding voor extra (bovenwettelijke) dierwelzijns-, diergezondheids- en milieu inspanningen. Hoe meer inspanningen, hoe hoger de vergoedingen voor de boer.
- 02** Er komt geen nieuwe wet- en regelgeving in Nederland en EU op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid als de kosten die de boeren moeten maken, niet in de prijs van de producten is opgenomen.
- 03** De wetenschappelijke onderbouwing van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) bepaalt de toelating van ontsmettingsmiddelen en niet de emotie van de politiek. De politiek wisselt elke vier jaar, dit is geen garantie voor consistent beleid met kennis van zaken.
- 04** Er komen eenduidige welzijnsregels binnen EU-verband. Met duidelijke communicatie op (middelbare) scholen en via consumentenorganisaties.
- 05** Antibioticareductie is een goed streven, maar de zucht naar steeds minder antibioticagebruik, mag nooit leiden tot verminderd dierenwelzijn. BBB zal hier scherp op toezien. Dieren moeten - indien noodzakelijk - behandeld kunnen blijven worden met antibiotica.
- 06** Het voeren van dieren met minder eiwit, om de stikstofuitstoot te verminderen mag nooit leiden tot minder gezonde dieren. Agrarische belangenbehartigers krijgen de vrijheid om te komen tot een praktisch werkbaar systeem dat goed is voor dieren. Er komt geen verplichte reductie van eiwit in veevoer.
- 07** Wanneer je een dood dier in de openbare ruimte vindt, moet je dat makkelijk en gratis kunnen melden om op te laten halen. Zo voorkom je uitbraken en overdracht van besmettelijke ziekten en ga je met respect om met de dieren.
- 08** Schademeldingen (als gevolg van bijv. ganzen, wolven en wilde zwijnen) bij het Faunafonds zijn gratis in plaats van honderden euro's en worden volgens landelijk uniforme regels afgewikkeld.
- 09** We handhaven de nulstand van wilde zwijnen buiten aangewezen natuurgebieden. Hiervoor worden voldoende middelen vrijgemaakt zodat er geen overlast is van zwart wild in percelen van boeren en tuinen van burgers.
- 10** Een boer mag zelf zijn dierenarts uitzoeken en kan makkelijk van dierenarts wisselen.

- 11** In navolging van ziekenhuizen in Noord-Brabant gaan alle ziekenhuizen in Nederland de regels voor mensen die zijn besmet met de veel minder besmettelijke diergerelateerde MSRA's, ten opzichte van humaan gerelateerde MRSA's aanpassen aan de huidige kennis van zaken.
- 12** We zijn begaan met het welzijn van (landbouw)huisdieren, dus ook van paarden, gezelschapsdieren en (wilde) dieren in de natuur. Wij regelen een One Welfare benadering door een expertteam.
- 13** Er komen extra welzijnsregels bij deze categorieën, als het natuurlijke gedrag wetenschappelijk in het geding is. Extra welzijnsregels dienen te allen tijde uitgelegd te kunnen worden aan consumenten.
- 14** Daar waar extra welzijnsregels tot een hogere kostprijs leiden, gaan supermarkten de hogere prijs zonder extra opslag doorrekenen aan de consumenten en daarover eerlijk communiceren.
- 15** Er komt extra aandacht voor de positie van gezelschapsdieren in verstedelijkt gebied of de (wilde) dieren in natuurgebieden.
- 16** Voor wat betreft het houden van exotische dieren door particulieren komt er een negatieflijst, met daarop alleen de soorten die:
- bewezen hebben dat ze ongeschikt zijn om door particulieren gehouden te worden, bijvoorbeeld omdat ze erg gevaarlijk zijn (bijv. katachtigen van > 5kg, apen van > 5kg)
  - bewijsbaar schadelijk kunnen zijn voor de autochtone biodiversiteit (invasieve exoten), daarbij gebruik maken van de Europese lijst voor Invasieve soorten.
- Daarnaast gaat de overheid richtlijnen opstellen voor het houden van exotische exoten, zoals die ook in Duitsland bestaan. De overheid moet een goede controle verzorgen, en handhaven met strenge straffen.

GEZONDE DIEREN **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 De veestapel moet ten minste de helft kleiner worden.

Respons: **Oneens**

Minder dieren leidt volgens BBB niet tot minder problemen. De overheid moet innovaties en nog duurzamere voedselproductie stimuleren. Krimp van de veestapel in Nederland, verplaatst de productie naar landen die minder duurzaam produceren en dat heeft een nadelig effect op klimaat- of natuurherstel.

02 Er moet permanent cameratoezicht komen in veestallen.

Respons: **Oneens**

BBB is tegen permanent cameratoezicht in veestallen. Veestallen worden al gecontroleerd. Boeren moeten voldoen aan strenge wet- en regelgeving. We gaan ook geen camera plaatsen bij ieder huisdier of in de kinderopvang.

GEZONDE BOEREN: WAT WIL BBB?

- 01** Er komt een stabiel, langjarig en betrouwbaar plattelandsbeleid met een looptijd van tientallen jaren waarin is vastgelegd wie welke ruimte krijgt in Nederland.
- 02** Nederland krijgt een wet Recht op Landbouw. Deze wet waarborgt het bestaansrecht van boeren, vissers en tuinders in Nederland. Zo wordt voorkomen dat mensen en organisaties, die geen directe belangen hebben bij uitbreiding of modernisering van wettelijk toegestane agrarische bedrijven, jarenlange procedures gaan voeren tegen boeren, alleen maar omdat ze tegen een bepaalde bedrijfstak zijn.
- 03** Om voor jonge boeren bedrijfsopvolging mogelijk te maken, en zo de toekomstige voedselproductie in Nederland veilig te stellen, worden extra gelden en fiscale voordelen beschikbaar gesteld. De mogelijkheden dienen zo ingericht te zijn dat jonge boeren gemakkelijk gebruik kunnen maken van en toegang hebben tot de regelingen, in plaats van dat ze tegen een woud van regels en bureaucratie aanlopen. Het plattelandsbeleid wordt opgesteld samen met de agrarische sector, plattelandsbewoners, bedrijfsleven en wetenschappers.
- 04** Er komt geen nieuwe wet- en regelgeving als de extra kosten die de boer hiervoor moet maken, niet in de prijs van de producten wordt opgenomen.
- 05** Overheidsuitingen en -campagnes omtrent voedselproductie en voedselconsumptie worden eerst getoetst op waarheid en feiten.
- 06** Er komt een structurele campagne, gefinancierd door de overheid, om consumenten te stimuleren in Nederland geproduceerd voedsel te kopen.
- 07** Er komen voldoende gelden beschikbaar voor toegepast onderzoek en praktijkonderzoek voor land- en tuinbouw in verschillende regio's van het land.
- 08** Overheidssubsidies aan organisaties die bepaalde voedselproducten willen weren van het menu worden stopgezet. Een burger kan zelf wel bepalen wat hij/zij eet.
- 09** De komst van nieuwe burgerwoningen in het agrarisch buitengebied leiden nooit tot beperkingen voor de bedrijfsvoering van de agrarische sector. Wonen in het buitengebied betekent erkennen en accepteren dat voedselproductie essentieel is en niet beperkt mag worden. Boeren dienen wel rekening te houden met het woongenot van alle inwoners in hun omgeving.
- 10** Nieuwe plattelanders krijgen de mogelijkheid om een inboeringscursus te volgen. Deze cursus wordt samen met boeren- en plattelandsorganisaties ontwikkeld en mede-gefinancierd door het ministerie van Platteland. Boeren en burgers leren zo elkaars levenswijzen te respecteren en gaan direct met elkaar in dialoog.

NVWA TARIEVEN

NVWA-tarieven voor keuringen op vleessector en veehouderij worden afgeschaft. Niemand in Nederland betaalt immers voor door de overheid verplichte controles op naleving wet- en regelgeving. Bij een alcoholcontrole krijgt de bestuurder geen factuur voor het blazen, bij een controle door de NVWA op het roken in de horeca krijgt de ondernemer ook geen factuur.

NVWA - BELEID

Ministeries maken beleid. Niet de uitvoerende instanties. NVWA bemoeit zich dan ook niet meer met beleid, maar richt zich alleen nog op de uitvoering van haar kerntaken.

GEZONDE BURGERS: WAT WIL BBB?

01 We moeten onder ogen zien dat virussen en dus ook Covid-19 altijd blijven, zoals griep ook onderdeel is geworden van ons leven. Op basis van dit uitgangspunt moet het Kabinet handelen. Een langetermijnbeleid ontwikkelen die recht doet aan de vrijheid, de gezondheid en de sociale binding tussen mensen in Nederland.

Het Kabinet ontwikkelt z.s.m. een langjarige visie op een maatschappij mét Covid-19. Tussentijds maatregelen nemen en dan weer afschalen geeft grote onzekerheid, onrust en onduidelijkheid, ontnemt vrijheden en is slecht voor de economie. Opschaling van de zorg voor onderzoek naar en behandeling tegen virussen is essentieel.

Bescherming van personeel in verpleegtehuizen, zorgcentra, ziekenhuizen, etc. heeft in het langjarige beleid de hoogste prioriteit. Dit geldt niet alleen voor zorgpersoneel, maar ook voor schoonmaakpersoneel.

De plicht of een advies om mondkapjes te dragen wordt niet overgelaten aan de ondernemers. Het Kabinet dient al dan niet een mondkapjesplicht (in de publieke ruimte) af te kondigen. Dit afschuiven op individuele ondernemers is laf, onverantwoord en onveilig. Ondernemers worden op deze manier mogelijk blootgesteld aan agressie en geweld door mensen die niet aan een individueel mondkapjesadvies willen voldoen. Om nog maar niet te spreken van de on-handhaafbaarheid.

Als we het hebben over het Covid-19 virus, gebruiken we het woord Covid-19. Corona dekt niet de lading van dit virus. Coronavirussen zijn er in vele soorten en maten en komen bij tal van dieren voor. Dit is niet altijd Covid-19.

Politieke moties waarin wordt gevraagd om een fokverbod voor dieren die gevoelig zijn voor coronavirussen worden dan ook ongeldig verklaard, of worden tekstueel aangepast voor het indienen ervan. Dit zou immers anders betekenen dat er een fokverbod wordt gevraagd voor vele dieren in Nederland. Dus ook voor honden, katten en paarden.

02 Er zijn goede voorzieningen nodig (openbaar vervoer, scholen, geldautomaat, ambulance, politiepost, medische en culturele voorzieningen, snel internet) op het platteland waardoor oud en jong zich thuis kunnen blijven voelen in hun eigen regio. Naast het Grote Stedenbeleid, komt er een plattelandsbeleid om de leefbaarheid in de regio's te waarborgen en te bevorderen.

- 03** De overheid is er voor de inwoners en niet andersom. Beleid, houding en gedrag van de overheid wordt hierop getoetst.
- 04** Er komen 'meer handen aan het bed' in de zorg zodat er ook meer tijd is voor sociaal contact.
- 05** De grote rol van vrijwilligers en mantelzorgers in met name de ouderenzorg wordt erkend en gefaciliteerd. Daarom wil BBB dat in de dorpen waar voldoende ruimte is, mensen in de gelegenheid gesteld worden een zogenaamde 'kangoeroewoning' gestalte te geven, bijvoorbeeld door het plaatsen van een ruim tuinhuisje of woonunit. Zodat zij zorg kunnen bieden aan hun ouders.
- 06** Er komt een Minister voor het Platteland met een departement op minimaal 100 km afstand van Den Haag.
- 07** We beperken de wet- en regelgeving. Er komt geen nieuwe wet- en regelgeving zonder dat er ook bestaande wetten en regels worden afgeschaft.
- 08** We zorgen voor het behoud van de agrarische sector en MKB-bedrijven op het platteland en houden daarmee werkgelegenheid, leefbaarheid en een gezonde economie in stand.
- 09** We behouden het huidige cultuurlandschap op het platteland, waar mensen uit de stad kunnen recreëren en gezonde lucht kunnen inademen.
- 10** We stimuleren vergroening door burgers (tegels eruit, groene balkons, meer planten, tuinen en bomen etc.)
- 11** We faciliteren het behoud en de terugkeer van buurtwinkels op het platteland.
- 12** We laten burgers zelf bepalen wat zij willen eten, de taak van de overheid is informeren en voorlichten.
- 13** We geven aan burgers eerlijke informatie over het belang van dierlijke eiwitten in een uitgebalanceerd voedselpatroon.
- 14** Het Kabinet gaat 9 miljoen euro investeren in Voedselbanken Nederland. Met dit bedrag kan het ministerie van Sociale Zaken een Europese subsidie van 60 miljoen euro aanvragen bij de Europese Commissie voor Voedselbanken Nederland. Dit Europese fonds voor voedselbanken bestaan gewoon, alleen Nederland gebruikt die mogelijkheid niet.

Ter vergelijking: Frankrijk krijgt elk jaar 500 miljoen euro Europese subsidie voor voedselbankhulp. De 60 miljoen euro is hard nodig. Het aantal mensen dat gebruik maakt van de voedselbank in Nederland stijgt elk jaar. Verwacht wordt dat er (vanwege Covid-19) komend jaar nog een extra groei te zien zal zijn van 30-35 procent. Agrarische organisaties bundelen intussen de krachten met Voedselbanken Nederland, om de voedselvoorziening aan voedselbanken een impuls te geven.

- 15** We verbieden de import van producten die geproduceerd zijn op een manier die in Nederland zelf niet is toegestaan. Handelsverdragen moeten hierop getoetst worden en waar nodig aangepast.
- 16** Producten die vitaal zijn voor de Nederlandse samenleving moeten ook in Nederland geproduceerd worden, nu en in de toekomst. Denk hierbij aan beschermingsmiddelen voor de zorg, een basis voedselpakket, brandstoffen, bepaalde medicijnen en drinkwater.
- 17** Antibioticagebruik bij zowel dieren als mensen worden beperkt tot wat strikt noodzakelijk is.
- 18** We stellen mensen centraal en niet de regels, zoals bijvoorbeeld in het dossier kindertoeslag en inkomstenbelasting.
- 19** Er komt meer voorlichting en positieve aandacht voor de zorgsector in het onderwijs. Zo blijft ook in de toekomst de zorg voor mensen beschikbaar.
- 20** Regelgeving die grote verzorgingstehuizen prevaleert wordt afgeschaft. Kleinschalige verzorgingstehuizen functioneren optimaal, voorzien in een grote behoefte en zijn elementair voor de sociale cohesie op het platteland en in de wijken.
- 21** Het scheiden van partners bij opname in een verpleeghuis is verleden tijd.
- 22** Er komt meer waardering voor de mensen in de zorg op de werkvloer, ook structureel financieel.
- 23** Gezonde (landbouw)huisdieren zijn belangrijk voor gezonde burgers, dus ziektepreventie en hygiëne staan voorop bij het maken en uitvoeren van beleid.
- 24** Ook huisdieren in de stad en (wilde) dieren in de natuur kunnen ziek zijn of ziek worden. Er komt goede communicatie over zoönosen; wat zijn het en hoeveel risico's geven ze voor mensen.
- 25** (Landbouw)huisdieren kennen een heel goed monitoringsysteem voor een groot aantal dierziekten via de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). Er komt een match met de systemen van de GGD. Wij zijn een voorstander van de One Health benadering, dus een combinatie van de humane en de diergeneeskundige aanpak voor volks- en diergezondheid.
- 26** Bij een uitbraak van een mens- of dierziekte wordt er door een expert/communicatieteam eenduidig en helder gecommuniceerd naar parlement, overheid en burgers.

GEZONDE BURGERS **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 **De regering moet de verkoop van lachgas verbieden.**

Respons: **Eens**

Ongecontroleerd gebruik van lachgas is zeer schadelijk voor de gezondheid van de gebruiker. Misbruik in het verkeer zorgt voor extra slachtoffers. Alleen medisch gebruik is voor BBB toegestaan.

02 **Zelfstandigen (zzp'ers) moeten verplicht worden om zich te verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid.**

Respons: **Oneens**

Kenmerk van een zelfstandige is dat deze zzp'er zelf zijn/haar besluiten neemt. Er moeten volgens BBB wel beter betaalbare verzekeringen komen voor zzp'ers.

03 **Mensen met een beperking die geen werk kunnen vinden, moeten altijd werk kunnen krijgen op een sociale werkplaats.**

Respons: **Eens**

Werken bevordert sociale contacten en is goed voor lichaam en geest. BBB vindt dan ook dat mensen met een beperking altijd werk moeten kunnen krijgen op een sociale werkplaats.

04 **Mensen met lichamelijk zware beroepen moeten na 40 jaar werken recht krijgen op AOW.**

Respons: **Eens**

Zwaar lichamelijk werk leidt bij langer dan 40 jaar werken tot arbeidsongeschiktheid en hoge kosten voor de gezondheidszorg. Daarom moet mensen die een lichamelijk zwaar beroep uitoefenen na 40 jaar werken recht krijgen op AOW.

05 **Het moet mogelijk worden het eigen risico verder te verhogen dan nu mogelijk is in ruil voor een lagere zorgpremie.**

Respons: **Eens**

BBB wil het mogelijk maken het eigen risico verder te verhogen dan nu mogelijk is in ruil voor een lagere zorgpremie. Dat mogen mensen zelf bepalen en het risico hiervan zelf inschatten. Het ziekenfonds moet weer terug waarbij mensen met een hoger inkomen zich particulier moeten verzekeren.

06 In plaats van commerciële zorgverzekeraars en -polissen moet er een landelijk zorgfonds voor iedereen komen.

Respons: **Eens**

BBB wil een landelijk zorgfonds voor iedereen. Dat scheelt een hoop kosten. Er was ons beloofd dat het commerciële systeem goedkoper zou worden. Dit is niet gebeurd. Het ziekenfonds moet weer terug waarbij mensen met een hoger inkomen zich particulier moeten verzekeren.

07 Mensen die hun leven voltooid vinden moeten hulp kunnen krijgen bij zelfdoding.

Respons: **Eens**

Mensen die hun leven voltooid vinden moeten hulp kunnen krijgen bij zelfdoding vindt BBB. Zelfbeschikkingsrecht is een groot goed. Dit moet uiteraard goed en streng getoetst worden door onafhankelijke artsen.

08 De regering moet de verplichte bedenktijd van vijf dagen bij abortus afschaffen.

Respons: **Oneens**

BBB wil de verplichte bedenktijd van vijf dagen bij abortus in stand houden. Een ingrijpend besluit als abortus vraagt om een zorgvuldige afweging. Vijf dagen bedenktijd is dan volgens BBB zeer redelijk.

09 De anticonceptiepil moet in het basispakket van alle zorgverzekeringen komen.

Respons: **Eens**

De anticonceptiepil moet volgens BBB in het basispakket van alle zorgverzekeringen komen. Er mag geen drempel zijn om anticonceptie toe te passen.

10 Menstratieproducten moeten gratis worden.

Respons: **Eens**

Menstratieproducten moeten gratis worden volgens BBB. Schotland is het eerste land ter wereld waar menstruatieproducten zo goed als gratis worden. Voor elk meisje en elke vrouw. Schoolmeisjes die in arme gezinnen opgroeien blijken soms te spijbelen op de dagen dat ze menstrueren.

11 Organisatoren van evenementen moeten bij de toegang een vaccinatiebewijs kunnen vragen.

Respons: **Oneens**

Organisatoren van evenementen mogen van BBB bij de toegang geen vaccinatiebewijs kunnen vragen. Dit schendt de privacy van mensen.

12 De overheid moet mensen verplichten zich te laten inenten tegen het coronavirus.

Respons: **Oneens**

BBB wil mensen nooit verplichten zich te laten inenten tegen het coronavirus. Dit schendt de privacy van mensen. Mensen hebben zelfbeschikkingsrecht over hun eigen lichaam. Stimuleren van vaccinaties en goede voorlichting zijn volgens BBB wel essentieel.

GEZONDE ECONOMIE: WAT WIL BBB?

- 01** Er komt voldoende ontwikkelingsruimte voor producenten die ervoor kiezen om in Nederland te blijven.
- 02** Er komt voldoende ontwikkelingsruimte voor ondernemers zodat zij hun bedrijf kunnen overdragen aan de volgende generatie. Zo blijven familiebedrijven behouden.
- 03** Er komt pas nieuwe wet- en regelgeving als de kosten die de ondernemer moet maken, is opgenomen in de prijs van de producten.
- 04** Nederland is een handelsland. BBB is daarom tegen een harde Nexit uit de EU. De EU moet echter geen superstaat worden, die alle regels voor alle inwoners gaat bepalen.
- 05** Elke regio in Europa, of dit nou landen of streken zijn, zijn uniek en dienen hun eigen tradities en leefwijzen te kunnen behouden.
- 06** Er komt een structurele campagne, gefinancierd door de overheid, om consumenten te stimuleren in Nederland gemaakte producten te kopen.
- 07** Overheid en bedrijfsleven kiezen waar mogelijk in kantines, bedrijfsrestaurants, ziekenhuizen en foodservice voor Nederlandse producten en dragen dit ook uit naar de consumenten.
- 08** Het kwartje van Kok moet, zoals 30 jaar geleden al beloofd, nu eindelijk maar eens worden afgeschaft. Met andere woorden: de brandstofaccijnzen moeten worden teruggebracht met dit bedrag. Dit levert het bedrijfsleven een grote kostenbesparing op en de overheid toont zich dan eindelijk een betrouwbare partner.
- 09** En nu we toch bezig zijn: waar blijft die 1.000 euro van Rutte?
- 10** Nederland investeert structureel in innovatie- en onderzoek zodat onze ondernemers aan de wereldtop kunnen blijven produceren.

GEZONDE ECONOMIE **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 Verhoging van de minimumlonen moet niet langer automatisch leiden tot verhoging van de bijstandsuitkeringen.

Respons: **Eens**

Werken moet lonen volgens BBB. Daarnaast moet maatwerk plaatsvinden bij armoedebestrijding.

02 Kinderopvang moet voor alle ouders ten minste drie dagen in de week gratis worden.

Respons: **Eens**

Kinderopvang moet volgens BBB voor alle ouders ten minste drie dagen in de week gratis worden. Een voorwaarde is wel dat de ouders dan ook drie dagen per week werken. Dat mag naast betaald werk ook vrijwilligerswerk of mantelzorg zijn.

03 In plaats van belasting te betalen voor het bezit van een auto moeten automobilisten per gereden kilometer gaan betalen.

Respons: **Oneens**

BBB is tegen een kilometerheffing. Automobilisten betalen al naar gebruik via brandstofaccijnzen en energielasting. Mobiliteit is al duur genoeg. En daarnaast is een kilometerheffing zeer slecht voor de economie.

04 De overheid moet meer investeren in het aanleggen en verbreden van snelwegen.

Respons: **Eens**

De overheid moet volgens BBB, daar waar nodig om files te voorkomen, meer investeren in het aanleggen en verbreden van snelwegen. We willen de groene ruimte zo veel als mogelijk sparen. De overheid moet openbaar vervoer goedkoper maken en thuiswerken bevorderen via belastingvoordeel.

05 De overheid moet geld steken in de aanleg van de Lelylijn: een hogesnelheidslijn tussen de Randstad en het Noorden (via Flevoland).

Respons: **Eens**

De overheid moet volgens BBB onder andere geld steken in de aanleg van de Lelylijn. Goede bereikbaarheid van de regio's buiten de vier grote steden is essentieel. Zowel voor economie als leefbaarheid. De overheid moet openbaar vervoer goedkoper maken en thuiswerken bevorderen via belastingvoordeel.

06 De horeca moet kunnen openblijven tijdens de coronacrisis.

Respons: **Eens**

Cafés moeten tot 20 uur 's avonds open mogen mits ze zich houden aan een set corona maatregelen. Restaurants moeten ook open kunnen zijn, mits ze zich houden aan de gestelde regels. Ventilatie moet meer aandacht krijgen en ondernemers moeten voor de benodigde investeringen subsidie ontvangen.

GEZOND ONDERWIJS: WAT WIL BBB?

- 01** Scholen op het platteland blijven open en 'thuisnabij onderwijs' staat centraal.
- 02** Alle 150 gekozen Kamerleden en het voltallige Kabinet volgen na elke verkiezingen, verplicht een week een inboeringscursus op het platteland, op minimaal 100 kilometer van hun eigen woonplaats. Daar wordt hen alle facetten van wonen en werken op het platteland bijgebracht door boeren en plattelandsbewoners.
- 03** Voor alle studenten is een basisbeurs beschikbaar.
- 04** Bij nieuw beleid wordt een 'krimpcheck' toegepast: dus bijvoorbeeld bij het invoeren van nieuwe onderwijsregels wordt gecheckt wat deze regels voor impact hebben voor de scholen op het platteland.
- 05** Foute of suggestieve informatie over welke sector of groep mensen dan ook, verdwijnt uit de schoolboeken. Schoolboeken waarin nog wordt gesproken over werkwijzen die niet meer in Nederland van toepassing zijn, zoals legbatterijen en kistkalveren, worden uit het onderwijs gehaald, dan wel aangepast. Voordat schoolboeken en lespakketten aan leerlingen worden aangeboden toetst een deskundige commissie uit diverse sectoren het lesmateriaal op feitelijke onjuistheden en propaganda.
- 06** Onderwijzers op alle scholen wordt verboden hun eigen ideologieën te verspreiden onder leerlingen. Er komt een meldpunt waar leerlingen en ouders dit kunnen melden. Een deskundige commissie beoordeelt deze klachten.
- 07** Achterhaald lesmateriaal over voedselproductie, waarin bijvoorbeeld nog gesproken wordt over legbatterijen en kistkalveren mogen in de tussentijd op scholen niet meer worden gebruikt.
- 08** Voedselonderwijs op de basisschool wordt verplicht. Boerderij-educatie is hierin een wezenlijk onderdeel. In de wet wordt hierover opgenomen, dat de kosten en de arbeid die de ondernemer daar in steekt volledig worden vergoed.
- 09** Vrijwillige boerderijeducatie wordt beter gewaardeerd. De overheid stimuleert boerburgercommunicatie niet alleen in woorden, maar ook in daden en zal dan ook jaarlijks substantieel financieel bijdragen aan boerderijeducatie.
- 10** In de opleiding van alle docenten wordt een stage bij een onderdeel van de agrarische sector verplicht.

- 11** Op de opleidingen voor Journalistiek wordt landbouw, visserij en platteland een verplicht vak.
- 12** Het voortgezet, middelbaar, hoger en universitair agrarisch onderwijs wordt, in samenwerking met het bedrijfsleven, beter gepromoot op basisscholen en voortgezet onderwijs. Alleen dan kan Nederland leidend blijven als Agrarisch Kenniscentrum voor de rest van de wereld en zo helpen te zorgen voor voedselzekerheid in de wereld.
- 13** Gezien de specifieke uitdagingen en kennis in deze sector valt Agrarisch onderwijs onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Platteland en niet onder het ministerie van Onderwijs.
- 14** Er komt meer voorlichting om jongeren te stimuleren een opleiding in de agrarische sector te volgen. De landbouw wordt steeds meer hightech middels bijvoorbeeld ICT en precisie-landbouw. Dus ook hier heeft de sector nu iets nieuws te bieden qua onderzoek en scholing voor een groep jongeren.
- 15** Er moet ook in het landelijk gebied goede toegang zijn tot hogescholen en universiteiten, eventueel via afstandsonderwijs, gecombineerd met lesdagen op locatie. Dit zorgt ervoor dat hoogopgeleide jeugd voor haar studie niet hoeven te verhuizen naar de grotere steden. Dit kan mogelijk op het platteland nieuwe impulsen kan stimuleren.
- 16** BBB wil actieve buurthuizen in ieder dorp, waar verschillende activiteiten verzorgd worden door cultureel maatschappelijk werkers. Zij kunnen tevens een signaleringsfunctie vervullen in de ontwikkeling van de jeugd in de dorpen en daar een positieve stimulans aan geven.
- 17** We praten niet meer over hoogopgeleiden of laagopgeleiden. We praten alleen nog over theoretisch opgeleiden en praktisch opgeleiden.
- 18** Basisscholen met meer dan 40 leerlingen blijven open op het platteland.

GEZOND ONDERWIJS **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 Scholen moeten op grond van hun religieuze overtuiging leerlingen kunnen weigeren.

Respons: **Oneens**

Iedereen heeft recht op onderwijs en elke leerling moet volgens BBB kunnen worden toegelaten op een school naar keuze. Leerlingen weigeren op basis van geloofs- of persoonlijke overtuigingen is discriminatie.

02 Kinderen moeten voortaan naar school als ze vier jaar zijn in plaats van vijf jaar.

Respons: **Eens**

BBB vindt het goed dat kinderen als ze vier jaar zijn naar school gaan. Dat is goed voor de ontwikkeling van taal, sociale vaardigheden en sociale contacten. Ouders kunnen zo ook nog hun werk beter combineren met het ouderschap.

03 De regering moet het leenstelsel voor studenten afschaffen en de basisbeurs opnieuw invoeren.

Respons: **Eens**

BBB wil het leenstelsel voor studenten afschaffen en de basisbeurs opnieuw invoeren. Iedereen moet kunnen studeren, arm en rijk. Focus moet op de studie en ontwikkeling liggen en niet op het verdienen van geld. Schulden zo jong al opbouwen zorgt voor een levenslange achterstand.

04 Leraren op een basisschool moeten net zoveel gaan verdienen als leraren op een middelbare school.

Respons: **Oneens**

Leerlingen op een middelbare school moeten meer opleidingen volgen en hebben te maken met een leeftijdsgroep die veel minder makkelijk te hanteren is dan basisschoolleerlingen. Dit alles moet volgens BBB dan ook als zodanig beloond worden.

05 Er moet een beperking komen van het aantal studenten van buiten de Europese Unie (EU) dat in Nederland een opleiding mag volgen.

Respons: **Eens**

Iedereen, dus ook een buitenlandse student, is vrij in te schrijven bij een opleiding mits de daadwerkelijke kosten betaald worden door deze studenten. Volgens BBB moeten Nederlandse studenten voorrang krijgen bij te weinig te plaatsen in een opleiding.

06 De overheid moet onderwijs in het Nederlands vaker verplicht stellen op universiteiten en hogescholen.

Respons: **Eens**

Sterker nog: Nederlands moet volgens BBB de standaardtaal zijn op alle universiteiten en hogescholen. Tenzij men vrijwillig kiest voor een internationale opleiding. Een opleiding in een andere taal dan je moerstaal zorgt voor minder ontwikkeling en meer achterstand blijkt uit onderzoek.

07 Er moeten meer speciale scholen komen voor kinderen met een beperking.

Respons: **Eens**

Kinderen met een beperking hebben extra en speciale aandacht nodig. Dit blijkt op een fors deel van de scholen niet te combineren met 'gewoon' onderwijs. Scholen moeten hier dan ook zelf voor kunnen kiezen volgens BBB.

08 Er moet een middenschool komen, zodat leerlingen op latere leeftijd de keuze maken tussen vmbo, havo of vwo.

Respons: **Eens**

Kinderen van 11-12 jaar zijn nog volop in ontwikkeling. Een kind moet het definitieve schooladvies pas na 2 jaar middenschool of brugklas krijgen. Er moet volgens BBB ook een beroepsgerichte variant komen met meer praktijkvakken.

STEMWIJZER STELLINGEN ONDERWIJS

01 Scholen moeten kinderen kunnen weigeren vanwege geloofs- of persoonlijke overtuigingen.

Respons: **Nee**

Iedereen heeft recht op onderwijs en elke leerling moet kunnen toegelaten op een school naar keuze. Leerlingen weigeren op basis van geloofs- of persoonlijke overtuigingen is discriminatie.

02 De overheid moet stoppen met het bekostigen van religieus onderwijs.

Respons: **Nee**

Ook scholen die onderwijs geven op een religieuze grondslag moeten voldoende middelen hebben om kinderen adequaat te kunnen onderwijzen. Kinderen mogen niet de dupe worden van persoonlijke meningen over openbaar onderwijs of religieus onderwijs. Gelijke monniken, gelijke kappen.

03 Er moet een maximale klassengrootte komen op basis- en middelbare scholen.

Respons: **Ja**

Te grote klassen doet afbreuk aan de kwaliteit van het onderwijs. Kleinere klassen met max 24 kinderen per klas doen meer recht aan de individuele aandacht voor de kinderen in de klas. Belangrijk is ook om de ruimte per leerling te waarborgen.

04 Een kind moet het definitieve schooladvies pas in de tweede klas van de middelbare school krijgen, in plaats van groep 8.

Respons: **Ja**

Kinderen van 11-12 jaar zijn nog volop in ontwikkeling. BBB is voor een brugklas (2 jaar) op de middelbare school waarin kinderen van allerlei intelligentie zitten. Op 14-15 jarige leeftijd kan veel beter gezien worden welke leerlingen welke richting op kunnen.

05 Het moet makkelijker worden om op de middelbare school over te stappen naar een ander niveau.

Respons: **Ja**

Soms kom je er pas later achter dat het niveau van het onderwijs dat je volgt, minder goed bij een kind past. Door al eerder af- of op te stromen voorkom je op latere leeftijd uitval op scholen.

06 In het onderwijs moet meer aandacht worden besteed aan het koloniale verleden en slavernij.

Respons: **Ja**

De rol van Nederland en Europa in het koloniale verleden is onderbelicht. Echter, óók de rol van andere landen dan Nederland, zoals Afrika, Midden-Oosten en Azië in slavernij moet worden belicht. Ook in deze landen werden slaven verhandeld en in sommige landen nu nog steeds. Kinderen hebben recht op beide kanten van het verhaal.

07 Er moet meer prioriteit worden gegeven aan lees-, reken- en schrijfvaardigheden, ten koste van andere inhoud.

Respons: **Nee**

Basiskennis en -vaardigheden zijn belangrijk maar dat moet niet ten koste gaan van onderwerpen die het leven kleur geven en hen voorbereidt op de maatschappij. Dus veel praktijklessen, zoals techniek, voedseleducatie maar ook ICT en kunst/cultuur.

08 Het huidige curriculum (wat kinderen moeten leren) op basis- en middelbare scholen moet worden vernieuwd.

Respons: **Ja**

Dit curriculum moet worden aangepast aan de moderne tijd. Meer technische vakken, meer praktijkvakken, meer maatschappelijke vakken.

09 Op de middelbare school moet een beroepsgerichte variant van het havo komen, met meer praktijkvakken.

Respons: **Ja**

Een afwisseling tussen theoretische kennis en praktische vaardigheden maken de school leuker. Praktijklessen zijn de komende decennia de toekomst. Zeker wat betreft techniek en ICT. Kinderen komen zo beter voorbereid op het MBO en HBO.

10 Ouders en kinderen moeten een ‘strippenkaart’ krijgen voor een aantal vrije schooldagen per jaar om zelf in te zetten.

Respons: **Ja**

Op deze manier kunnen kinderen uit bepaalde religieuze achtergrond (Joods, Hindoestaans, Islam, etc.) op voor hun belangrijke feestdagen vrij nemen. Maar kinderen die het even moeilijk hebben, om wat voor reden dan ook kunnen zo ook even een dagje vrij nemen om op adem te komen of iets leuks te doen. Zo voorkom je onnodig ziekteverzuim (schoolziek) of ouders die kinderen moeten laten liggen waarom ze niet op school waren.

11 Kinderen op de middelbare school moeten vakken op een hoger en lager niveau kunnen volgen en met een maatwerkdiploma door kunnen stromen naar het vervolgonderwijs.

Respons: **Ja**

Op iedere school vindt een intake plaats waarin het kind zijn/haar motivatie toelicht met een portfolio van kennis en vaardigheden.

12 Elke school en kinderopvang moet toegankelijk zijn voor alle kinderen met een handicap of ondersteuningsbehoefte.

Respons: **Nee**

Scholen moeten hier zelf voor kunnen kiezen. Dit mag nooit van bovenaf worden opgelegd. Soms zijn scholen er qua personeel of inrichting op samenstelling van de klassen niet op ingericht. Door dit te verplichten doe je mogelijk de kinderen (zowel de ‘gewone’ kinderen als de kinderen met een rugzakje) tekort. En ook is dit een te grote opgave voor de leerkrachten. Als een school toegerust is, kunnen ze hiertoe zelf besluiten.

13 Voor thuiszitters en zieke kinderen moet de overheid een digitale school oprichten.

Respons: **Ja**

Kinderen moeten te allen tijde onderwijs kunnen volgen. Een digitale school is een goede oplossing.

14 Er moet een maximum worden gesteld aan de ouderbijdrage in schoolkosten.

Respon: **Ja**

De ouderbijdrage moet worden afgeschaft.

15 De ouderbijdrage in het onderwijs moet worden afgeschaft.

Respon: **Ja**

De overheid moet meer geld steken in het onderwijs en zorgen voor passend onderwijs, inclusief lesmaterialen voor iedereen. Als een school extraatjes wil doen, kan ze zelf bij ouders crowdfunderen.

16 Kinderen moeten op school een gratis gezonde schoolmaaltijd krijgen.

Respon: **Ja**

Een gezonde maaltijd waarbij de ingrediënten van de Schijf van 5 leidend zijn. Dus maaltijden met plantaardige én dierlijke eiwitten (Vlees, vis, zuivel en eieren). Het is belangrijk dat alle kinderen minimaal één gezonde maaltijd per dag krijgen. Voor veel kinderen uit armere gezinnen is een gezonde maaltijd niet vanzelfsprekend. Daarnaast moeten scholen voedsel-educatie, inclusief kooklessen invoeren.

17 Een kind dat bijles nodig heeft, moet dat altijd zonder extra kosten via de school kunnen krijgen.

Respon: **Nee**

De school moet dagelijks onderwijs faciliteren en daarmee het maximale uit ieder kind naar boven halen. Bijlessen zijn primair een verantwoordelijkheid van ouders. Indien scholen zelf kiezen voor gratis bijlessen, is dat natuurlijk prima, maar het mag niet worden opgelegd.

18 Leraren die werken op een school met veel kinderen met een leerachterstand, moeten een hoger salaris krijgen.

Respon: **Ja**

Leraren moeten zich daarvoor extra laten scholen en geestelijk is het werk zwaarder. Dit moet ook als zodanig worden beloofd.

19 Leraren op de middelbare school moeten meer verdienen dan leraren op de basisschool.

Respons: **Ja**

Leraren op een middelbare school moeten meer opleidingen volgen en hebben te maken met een leeftijdsgroep die veel minder makkelijk te handelen is dan basisschoolleerlingen. Dit moet ook als zodanig worden beloond.

20 De kinderopvang moet vier dagen per week gratis beschikbaar zijn. De inkomensafhankelijke bijdrage en kinderopvangtoeslag vervalt.

Respons: **Ja**

Het is belangrijk dat vrouwen en mannen financieel zelfstandig kunnen zijn. Door gratis kinderopvang wordt het hen makkelijker gemaakt om minimaal 4 dagen in de week te werken. Dit is goed voor de economie, goed voor hun eigen inkomen en goed voor de ontwikkeling van de kinderen. Zij leren zo al vroeg om te gaan met anderen.

21 Kinderopvangorganisaties moeten ongevaccineerde kinderen altijd accepteren.

Respons: **Nee**

Het mag niet zo zijn dat de gezondheid van anderen op het spel wordt gezet doordat ouders voor hun kind hebben besloten zich niet te laten vaccineren.

22 Vaders en moeders moeten recht hebben op negen weken betaald ouderschapsverlof aanvullend op het bevallingsverlof.

Respons: **Nee**

Dit wordt onbetaalbaar voor de maatschappij.

23 Het huidige partnerverlof van 5 weken tegen 70% van het salaris moet zo blijven.

Respons: **Ja**

Goed voor de kind en de beide ouders.

- 24** **Het leenstelsel voor studenten moet worden afgeschaft. De basisbeurs moet weer terugkomen en studenten met een schuld moeten worden gecompenseerd.**

Respons: **Ja**

Studenten investeren in hun toekomst door te studeren. Niet door noodzakelijke bijbaantjes tijdens hun studie.

- 25** **Er moet een wettelijk verbod op alle marketing voor ongezonde producten gericht op kinderen komen.**

Respons: **Nee**

De overheid licht voor en geeft informatie. Het is aan de ouders om hun kinderen met die informatie op te voeden. BBB is tegen betutteling en extra wetten en regels. En als er al iets van een verbod komt, dan moet dit Europees of zelfs wereldwijd worden geregeld. Er staat geen hek om Nederland.

- 26** **Gemeenten moeten meer geld ontvangen om het aantal kinderen dat in armoede opgroeit te laten dalen.**

Respons: **Ja**

Armoedebestrijding op lokaal niveau is erg belangrijk. Gemeenten hebben beter zicht op de leefomstandigheden van hun inwoners en kunnen met meer geld meer doen.

- 27** **Er moet een vorm van verplichte maatschappelijke diensttijd komen voor jongeren waarin ze werken in bijvoorbeeld de zorg, natuurbeheer of defensie.**

Respons: **Ja**

Wie goed doet, goed ontmoet. Iets terugdoen voor de samenleving is goed voor de ontwikkeling van jong volwassenen. Ze leren samenwerken en tevens kunnen zij zich oriënteren op een toekomstige baan, door in de praktijk er al mee in aanraking te komen. Dit leidt er mogelijk toe dat meer kinderen voor praktijkvakken als zorg, hulpverlening, defensie etc. gaan kiezen.

28 Er moet een nieuw Ministerie van Jeugd en Gezinszaken komen dat zich richt op onderwijs, werk en zorg.

Respons: **Ja**

Hoe minder ministeries, hoe beter. Nu doen vaak veel ambtenaren hetzelfde werk. Dit kan gemakkelijk gebundeld worden. Dat is veel effectiever.

29 De stemgerechtigde leeftijd moet worden verlaagd naar 16 jaar.

Respons: **Nee**

Kinderen van 16 in deze tijd hebben te weinig echte levenservaring en kennis om een afgewogen oordeel te kunnen vormen en worden gemakkelijk verleid. Het risico is te groot dat politieke partijen kinderen gaan lokken met mooie praatjes of beloftes waarvan ze zelf weten dat ze die nooit kunnen waarmaken.

30 De overheid moet meer doen om de combinatie werk, gezin en zorg makkelijker te maken voor ouders.

Respons: **Ja**

De marktwerking in de zorg heeft er voor gezorgd dat er te veel geld blijft zitten in aanbestedingsprocedures en hele piramides van zorgaanbieders. Het systeem moet simpeler met gratis 4 dagen kinderopvang en verlengde schooldagen.

GEZONDE MAATSCHAPPIJ: WAT WIL BBB?

- 01** BBB wil een Constitutioneel Hof in Nederland, zoals ook al in 2018 door de Commissie Remkes is voorgesteld. Gek genoeg kan je op dit moment als kiesgerechtigde Nederlander weinig doen als het parlement een wet aanneemt die in strijd is met de Grondwet. Met de oprichting van een Constitutioneel Hof kunnen burgers wél laten toetsen of een wet in strijd is met de Grondwet. Het Constitutioneel Hof toetst of een wet of regel niet in strijd is met de fundamentele rechten en vrijheden of met het gelijkheidsbeginsel zoals die in de Grondwet zijn vastgelegd. Het Constitutioneel Hof moet ook de mogelijkheid krijgen om conflicten tussen wet- en regelgeving tussen verschillende provincies te toetsen. Ook beslist het over een correct verloop van verkiezingen en referenda en over de rechtsgeldigheid van hoge mandaten zoals die van een Kabinet of een parlementslid. Artikel 120 van de Nederlandse Grondwet, dat de rechter verbiedt om de wet te toetsen aan de Grondwet wordt daarnaast geschrapt. Het Constitutioneel Hof moet laagdrempelig zijn.
- 02** Meer geld voor politie en handhaving. Kleinere politietaken worden niet zonder meer afgeschoven op BOA's, zonder dat deze de middelen hebben om zich te beschermen. De politie moet substantieel meer agenten kunnen opleiden. De politieposten op het platteland keren terug.
- 03** Iedereen in Nederland verdient gelijke kansen. Daar hoeven we geen hele paragraaf aan te wijden. Racisme en discriminatie zijn ontoelaatbaar en strafbaar. Punt.

Voor BBB maken kleur, leeftijd, afkomst, seksuele geaardheid en religie niets uit. Discriminatie is verboden. Dus ook positieve discriminatie. Mensen die solliciteren bij de overheid worden beoordeeld op basis van kwaliteit en niet op basis van geslacht, lichamelijke beperking, kleur, seksuele geaardheid, religie of wat dan ook. Er komt dan ook GEEN vrouwenquotum, of welke quota dan ook bij overheidsdiensten. Het enige quotum dat er komt is een kwaliteitsquotum: 100 procent van de werknemers heeft de beste kwaliteiten.

Bij het toewijzen van woningen wordt gekeken naar urgentie en niet naar afkomst. Dit betekent dat de ene bevolkingsgroep niet meer of minder of eerder recht heeft op een (betaalbare) woning dan de andere bevolkingsgroep, puur op basis van afkomst. Dit geldt over en weer.

- 04** Vaak worden gesprekken op televisie met mensen die van het platteland komen (Limburgers, Tukkers, Friezen, Brabanders, etc.) standaard voorzien van ondertiteling. BBB vindt dit discriminerend. BBB wil dat alle gesprekken op televisie waarin geen Standaard Nederlands wordt gesproken, worden ondertiteld. Dus ook als iemand plat Amsterdams, Haags, Rotterdams, Goois of Utrechts spreekt. Gelijke monniken, gelijke kappen.

- 05** De Nederlandse land- en tuinbouw hoeft de wereld niet te voeden, maar kan wel HELPEN de wereld te voeden. Door boeren in Nederland te houden, blijft ook de kennis over voedselproductie in Nederland. Deze kennis kunnen wij inzetten in landen waar voedselzekerheid niet vanzelfsprekend is. Voedselschaarste leidt tot sociale onrust, armoede, burgeroorlogen en daarmee immigratiestromen. Dit is onwenselijk. Nederland helpt deze landen met haar landbouwkennis voedselzekerheid te verkrijgen.
- 06** Mensen die echt op de vlucht zijn voor oorlogen, of van wie hun leven en/of dat van hun gezin ernstig wordt bedreigd en dat kunnen aantonen, zijn welkom in Nederland, voor de tijd die daarvoor nodig is. Voorkeur heeft het, om ervoor te zorgen dat deze mensen in eigen regio's worden opgevangen. Dit maakt het gemakkelijker om deze mensen - wanneer dat weer mogelijk is - in te zetten bij de wederopbouw van hun land.
- 07** Immigranten die NIET uit een oorlogsgebied komen, moeten kunnen aantonen dat zij in Nederland vast werk en een onderkomen hebben. Als zij dit kunnen bewijzen én de Nederlandse taal goed machtig zijn, worden zij toegelaten. Na vijf jaar te hebben bijgedragen aan de Nederlandse maatschappij en economie, kunnen zij in aanmerking komen voor een permanente verblijfsvergunning.
- 08** Economische gelukszoekers zonder werk en inkomen worden niet toegelaten of zo snel mogelijk uitgezet naar eigen land. Nederland neemt alleen aantoonbare oorlogsslachtoffers of aantoonbaar ernstig bedreigde mensen op.
- 09** Er komt een herijking van de Natura 2000 gebieden. Te veel aangewezen gebieden, of gebieden die oneigenlijk zijn aangewezen, worden geschrapt.
- 10** Meten = weten. Nieuw overheidsbeleid wordt gebaseerd op concrete meetgegevens in plaats van op aannames en modellen.
- 11** Lokale partijen krijgen naar aantal zetels in gemeenteraden en Provinciale Staten een gelijkwaardige partijsubsidie zoals landelijke partijen in de Tweede Kamer nu ook krijgen.
- 12** BBB trekt niet aan een dood Konikpaard. We werken niet met wensnatuur, maar stellen reële natuurdoelen. Miljoenen euro's stoppen in kansloze projecten is verleden tijd.
- 13** Het landschap is evenveel waard als het klimaat. Er komen geen zonnepanelen in het buitengebied zolang er nog lege daken en terreinen zijn. Nieuwe zonneparken worden getoetst aan de 'zonneladder' of een vergelijkbaar afwegingskader.
- 14** Er komen betaalbare woningen voor starters op de woningmarkt. Voor zogenaamde 'scheefhuurders' komen woningen beschikbaar om doorstroming mogelijk te maken. Wie kleiner wil gaan wonen moet een redelijk alternatief geboden worden.

- 15** De stem van de burger wordt tussen verkiezingen door gehoord bij belangrijke besluitvorming (bijvoorbeeld) over zijn leefomgeving. Dit gebeurt bijvoorbeeld via (lokale of regionale) referenda en/of volkspeilingen. Te denken valt aan een volkspeiling bij de aanleg van mega-zonneparken of windmolens in het buitengebied en op de Noordzee en in het IJsselmeer.
- 16** Subsidies voor zonnepanelen worden gebruikt voor de aanleg van panelen op bedrijfsdaken en geluidsschermen, in plaats van op (landbouw)grond.
- 17** Nederland telt ruim 139.000 kilometer verharde wegen. Onderzocht moet worden of in vangrails kleine zonnepaneeltjes kunnen worden aangebracht. Zo wordt landschapsvervuiling tegengegaan en kan veel groene energie worden opgewekt.
- 18** BBB is echter het meest voor kernenergie als schone energiebron. Voor een structurele energieproductie, zonder aantasting van ons mooie landschap, zonder aanpassing van ons energienet kunnen veilige kerncentrales gebouwd worden. Geen CO₂ uitstoot en een goedkope grondstof. Nieuwe technieken bieden nieuwe veilige inzichten: w.o. kernenergie.
- 19** Groenafval wordt niet gestookt in biomassacentrales, maar ingezet ter verbetering van de bodem en bevordering van de groei van planten.
- 20** Boerennatuur is ook natuur en wordt als zodanig door de overheid erkend, gewaardeerd en gestimuleerd. Natuurorganisaties gesubsidieerd door de overheid, nemen het belang van behoud van boerennatuur mee in hun campagnes en dragen actief uit dat boerennatuur ook natuur is.
- 21** De subsidiestroom naar 'goede doelen organisaties' en actiegroepen die politiek bedrijven, en zo het democratisch proces beïnvloeden, wordt gestopt. Goede doelen-organisaties die met hun activisme het leven in gevaar brengen van boeren, burgers en vissers, wordt de ANBI-status afgenomen, zodat zij geen belastingvoordeel meer hebben.
- 22** De uitkoop van boeren om groene economie (landbouw) in te ruilen voor grijze economie (industrie) wordt gestopt. Boeren maken geen luxeproducten, maar noodzakelijke producten: voedsel. Dit vormt naast zuurstof en water een eerste levensbehoefte. Voedselmakers jaag je niet weg uit Nederland, die behoud je voor Nederland.
- 23** Er komt geen uitbreiding van Natura 2000 gebieden. Het uitkopen van boeren om de instandhoudingsdoelen aan de randen van Natura 2000 gebieden te bereiken is onnodig en heeft geen positief effect.

Het mag niet zo zijn dat er door subsidieregelingen rondom Natura 2000 gebieden vervolgens uitrookbeleid gevoerd wordt, omdat achterblijvende veehouders geen ontwikkelingsruimte meer geboden wordt.

- 24** De in het verleden uitgevoerde maatregelen in Natura 2000 gebieden worden getoetst op resultaat om te voorkomen dat nog meer miljarden euro's verspild worden.
- 25** BBB wil de daadwerkelijke afgesproken natuurwaarde evalueren met onafhankelijke biologen, en indien de instandhouding realistisch is deze (zoals die ene specifieke bloem, dat ene specifieke diertje, plantje of insectje) in een Natura 2000 gebied beschermen.
- 26** Rond zo'n specifiek gebied wordt een figuurlijke rode contour getrokken. Boeren buiten die rode contouren blijven hun ontwikkelingsruimte houden. Zo waarborgen wij de productie van gezond voedsel voor iedereen en het bestaansrecht van onze land- en tuinbouw en daarmee een leefbaar platteland met voldoende bedrijvigheid, werkgelegenheid, kansen voor recreatie en toerisme, landschapsbeheer en natuurbeheer en sociale binding tussen boeren en burgers.
- 27** Natura 2000 gebieden moeten zo veel als mogelijk beleefd kunnen worden door de mens. Ontoegankelijke natuurgebieden worden per direct worden opengesteld. De burger betaalt er via de belastingen aan mee en heeft er recht op om van deze gebieden te genieten én te controleren wat er met zijn of haar belastingcenten is gebeurd.
- 28** Wij moeten goed zorgen voor de natuur, zeggen de Raad van State en de Europese Commissie. BBB is het daar mee eens. Echter hóe wij dat moeten doen, staat in geen enkele wet. Stikstofreductie is geen middel dat door de Europese Commissie of de rechtspraak is opgelegd. Het terugbrengen van de snelheid van 130 naar 100 km/u had op basis hiervan niet genomen hoeven te worden en wordt dus teruggedraaid.
- 29** Alle stikstofmaatregelen gaan van tafel en er komen geen nieuwe maatregelen. Zolang de agrarische sector onder het, door de EU verplichte, stikstofplafond blijft, is er in principe geen enkele reden om via miljarden kostende stikstofmaatregelen de natuur te herstellen.
- 30** Er wordt gekeken naar doelmatige alternatieven voor de stikstofmaatregelen. Een verzuurd natuurgebied kan bijvoorbeeld heel eenvoudig worden hersteld door het toevoegen van kalk. Een methode die door boeren en tuinders al eeuwen wordt toegepast op hun eigen bodem. Ratio gaat boven emotie.
- 31** De zogenoemde Kritische Depositiewaardes (de hoeveelheid stikstof die mag neerslaan op een natuurgebied) zijn onhaalbaar. Als alle vee, alle verkeer, alle mensen, alle luchtvaart en alle industrie uit Nederland is verdwenen, dan nog is de stikstofdepositie in tientallen natuurgebieden te hoog. Er komen haalbare normen waardoor het mooie karakteristieke Hollandse landschap beschermd en beheerd blijft.
- 32** Natuur en milieu, stoppen niet bij de grens. Er komen Europese doelstellingen en samenwerkingen bij het behoud en verbetering van natuur en milieu. Dit in plaats van bovenwettelijke Nederlandse doelstellingen en eisen.

- 33** Gemeenteraadsleden kiezen de leden van de Eerste Kamer en niet Provinciale Staten. Hiermee blijft het lokale geluid in de landelijke politiek (Eerste Kamer) ook gewaarborgd.
- 34** De Omgevingswet, de lokale participatie, het beleggen van taken en bevoegdheden bij de gemeente is een goede zaak, echter de nieuwe Omgevingswet kan leiden tot een willekeur aan regels, die per gemeente anders zijn. Beleid moet worden gebaseerd op objectieve uitgangspunten en meetmethodieken. Waar nodig en waar de situatie erom vraagt, zal het beleid soepeler of strenger moeten zijn. Waar het niet nodig is, gelden de landelijke regels.
- 35** Moeilijke vraagstukken die qua kennis boven de pet van gemeenten gaan, moeten in overleg met provincies en landelijke overheid worden behandeld. Gemeenten moeten niet zelf het wiel gaan uitvinden.
- 36** Procedures en regels in de Omgevingswet moeten voor iedereen eenvoudig blijven en niet te kostbaar om uit te voeren.
- 37** Elk bedrijf dat zich ontwikkelt, is toekomstbestendig. Gemeentelijke ontwikkeling van bedrijfs- en stalsystemen, uitstoot van (schadelijke) stoffen en vergroening worden bekeken en behandeld als één geheel. Dit totaalplaatje wordt doorvertaald in een omgevingsplan.
- 38** De overheid stimuleert dat plattelandsgemeenten lokaal en klein kunnen blijven en reikt ze daarvoor actief (financiële) middelen aan.
- 39** Plattelandsgemeenten worden niet gedwongen om uit financiële overwegingen te fuseren met een stad tot een supergemeente. Het risico na zo'n fusie is groot dat de voormalige kleine gemeenten, die nu autonoom zijn en dicht bij de bevolking staan, worden overschreeuwd of overruled door de 'grote stadsbroer'. De kloof tussen burger en overheid moet worden verkleind en een 'supergemeente' staat te ver af van de bevolking.
- 40** Er komen voldoende woningen voor jongeren op het platteland. Zo wordt de diversiteit van jong en oud op het platteland behouden en leegloop voorkomen. Leegloop leidt tot verpaupering en onleefbaarheid.
- 41** We geven meer aandacht aan bestrijding van criminaliteit op het platteland om zo drugskartels en rondrijdende bendes, die uit zijn op bijvoorbeeld GPS apparatuur, geen kans te geven. Ook hier geldt: meer geld en middelen voor politie en handhaving.
- 42** Er wordt eerst zoveel mogelijk op de lege en beschikbare plekken binnen de bestaande kernen/steden gebouwd. Zo worden vruchtbare landbouwgrond en het unieke cultuurlandschap op het platteland behouden. Pas als binnendorps bouwen niet afdoende blijkt, wordt er gebouwd om de kernen heen.

- 43** In de steden worden kantoor- en winkelpanden, die langer dan 1 jaar leeg staan, eerst omgebouwd tot woningen/appartementen, voordat landbouwgrond op het platteland wordt afgesnoept voor nieuwbouwwoningen.
- 44** Om zoveel mogelijk landbouwgrond te sparen, wordt er in de komende jaren meer verticaal dan horizontaal gebouwd. Dus: meer hoogbouw in de steden, zodat het platteland zijn unieke karakter en landschap kan behouden. De stadsbewoner kan dan in zijn vrije tijd komen genieten van het mooie landschap, de frisse lucht en de natuur in zijn directe omgeving.
- 45** In steden wordt meer groen aangelegd voor de recreatie en ontspanning van de stadsbewoners. Dit is goed voor het klimaat en zorgt voor minder hoge temperaturen in de volle en drukke stad.
- 46** Landelijke regels omtrent tradities, folklore en cultuur krijgen een plattelandstoets. Getoetst wordt of de regelgeving vanuit Den Haag wel relevant is voor het platteland en wat de gevolgen zijn voor de onderlinge sociale binding, de cultuur en noaberschap op het platteland.
- 47** BBB wil een overheid die transparant te werk gaat, en eerlijk is over waar beleid voor ingezet wordt. De overheid hoort dienstbaar te zijn aan haar inwoners en integer te werk te gaan.
- 48** Cultuursubsidies worden evenredig verdeeld over het hele land. Er komt extra aandacht voor culturele instellingen en meer toezicht op de eerlijke verdeling van subsidies voor culturele instellingen buiten de grote steden. Plattelandscultuur is ook cultuur.
- 49** Het mislukte natuurproject Oostvaardersplassen wordt geschrapt. De gronden worden gebruikt om 300.000 woningen te bouwen.
- 50** Het openbaar vervoer voor studenten, 65-plussers en mensen met een minimum inkomen moet op het platteland gratis worden.
Naast het Grote Stedenbeleid, komt er een plattelandsbeleid om de leefbaarheid in de regio's te waarborgen en te bevorderen.
- 51** Cultuursubsidies worden evenredig verdeeld over het hele land. Er komt extra aandacht voor culturele instellingen en meer toezicht op de eerlijke verdeling van subsidies voor culturele instellingen buiten de grote steden. Plattelandscultuur is ook cultuur.

GEZONDE MAATSCHAPPIJ **STEMWIJZER** STELLINGEN

- 01 De burgemeester moet rechtstreeks door de inwoners van een gemeente worden gekozen.**
Respons: **Eens**
Rechtstreekse verkiezingen maken een einde aan de partijpolitieke benoemingen in de achterkamers. BBB is voor meer transparantie en meer democratie.
- 02 De leeftijd waarop je mag stemmen moet bij alle verkiezingen omlaag van 18 naar 16 jaar.**
Respons: **Oneens**
BBB sluit aan bij alle bestaande wetten die iemand vanaf 18 jaar als volwassene aanmerken.
- 03 De koning moet belasting gaan betalen over zijn inkomen.**
Respons: **Eens**
Gelijke monniken, gelijke kappen. Iedereen in Nederland moet belasting betalen dus volgens BBB ook leden van het Koningshuis.
- 04 De Nederlandse regering moet excuses aanbieden voor de slavenhandel in het verleden.**
Respons: **Oneens**
De mensen die op dit moment in Nederland leven hebben part nog deel gehad aan de slavenhandel. Wel moet onze geschiedenis eerlijk en compleet beschreven worden. Volgens BBB dient dus ook de werkelijke rol van Nederland in de slavenhandel benoemd te worden. Wij zijn tegen elke vorm van slavernij.
- 05 Burgers moeten de mogelijkheid krijgen om door het parlement aangenomen wetten tegen te houden via een referendum.**
Respons: **Eens**
De stem van de burger wordt tussen verkiezingen door gehoord bij belangrijke besluitvorming. Dit gebeurt via (lokale of regionale) referenda en/of volkspeilingen. BBB is voor meer transparantie en meer democratie.
- 06 Zowel inkoop als verkoop van softdrugs door coffeeshops moet legaal worden.**
Respons: **Eens**
In landen waar softdrugs legaal zijn, is gebleken dat zowel criminaliteit als gebruik dalen. Politie en justitie kunnen volgens BBB hun aandacht beter aan andere zaken besteden.

07 Betalen voor seks moet strafbaar worden.

Respons: **Oneens**

Verbieden leidt tot illegaliteit. Gedwongen prostitutie en vrouwenhandel moeten volgens BBB streng aangepakt worden.

08 Er moeten minder mogelijkheden komen om taakstraffen op te leggen in plaats van gevangenisstraffen.

Respons: **Eens**

Voor ernstige misdrijven is een gevangenisstraf de enige juiste aanpak volgens BBB.

09 De politie moet altijd gebruik maken van bodycams.

Respons: **Eens**

Bodycams werken afschrikwekkend ten opzichte van belagers van de politie. Het helpt ook bij het verzamelen van bewijsmateriaal. Daarnaast werkt het ook preventief tegen mogelijk geweld van de politie zelf. BBB wil dus dat ze altijd worden gebruikt.

10 De overheid moet winkeliers toestaan hun winkel te beveiligen met camera's met gezichtsherkenning.

Respons: **Eens**

Cameratoezicht werkt afschrikwekkend ten opzichte van dieven en andere misdadigers. Het helpt ook bij het verzamelen van bewijsmateriaal. Daarom wil BBB winkeliers toestaan om camera's met gezichtsherkenning te plaatsen, met inachtneming van de privacy wetgeving.

11 Mensen die veel verdienen moeten meer belasting betalen dan ze nu doen.

Respons: **Eens**

De sterkste schouders moeten volgens BBB de zwaarste lasten dragen. NL heeft overigens al een progressief belastingstelsel waarmee mensen die veel verdienen dus al meer betalen.

12 Huishoudens met één werkende partner moeten net zoveel belastingvoordeel krijgen als huishoudens met twee werkende partners.

Respons: **Oneens**

Burgerlijke status, huishouden, achtergrond, het mag niets uitmaken. Sterker nog, een belastingvoordeel voor 1 kostwinner kan leiden tot een aanrechtsubsidie. De kinderopvang moet volgens BBB gratis beschikbaar zijn.

13 Grote bedrijven moeten meer winstbelasting gaan betalen.

Respons: **Eens**

De sterkste schouders moeten volgens BBB de zwaarste lasten dragen. Wegsluizen van winst naar het buitenland moet hard aangepakt worden.

14 Grote bedrijven moeten aantonen dat ze vrouwen evenveel betalen als mannen.

Respons: **Eens**

Discriminatie is verboden. Bij gelijke kwaliteiten moeten volgens BBB dezelfde beloningen gelden en de bedrijven moeten dat ook kunnen aantonen.

15 Nederland moet uit de euro (munteenheid) stappen.

Respons: **Oneens**

De euro heeft zeker voordelen, met name voor de handel. De voorkeur gaat op termijn uit naar een opsplitsing in een Noordelijke Euro en een Zuidelijke Euro.

16 Na de coronacrisis moet de regering bezuinigen om de staatsschuld te verlagen.

Respons: **Oneens**

We hebben de laagste staatsschuld sinds jaren en bezuinigingen leiden volgens BBB tot armoede en een slechtere positie van Nederland.

17 De belastingaftrek van hypotheekrente moet weer voordeliger worden dan deze nu is.

Respons: **Eens**

Volgens BBB moet de hypotheekrenteaftrek weer gunstiger worden voor de burgers. Zo wordt ook voor jongeren en andere starters het kopen van een woning sneller mogelijk en aantrekkelijk.

18 Het minimumloon voor mensen vanaf 21 jaar moet omhoog van ongeveer ? 10 naar ten minste ? 14 bruto per uur.

Respons: **Eens**

Het minimumloon verhogen beperkt volgens BBB armoede en voorkomt oneerlijke concurrentie met arbeidsmigranten. Daarnaast geeft het een extra prikkel om (meer) te werken.

19 De regeling dat mensen eerst hun huis moeten verkopen om bijstand te kunnen krijgen, moet verdwijnen.

Respons: **Eens**

Voor een eigen woning is vaak hard gewerkt. De woonlasten zijn vaak lager dan in een huurwoning. Verplicht verkopen leidt volgens BBB dan ook tot meer armoede en dat wil niemand.

20 Alle jongeren moeten ten minste zes maanden dienstplicht vervullen in het leger of bij een maatschappelijke organisatie.

Respons: **Oneens**

Dit mag volgens BBB geen verplichting zijn. Een vrijwillige maatschappelijk dienstdienst voor zowel meisjes als jongens die goed wordt beloond is volgens BBB wel wenselijk. Deze kan worden ingevuld in elk maatschappelijk veld (defensie, veiligheid, sport, welzijn, zorg etc).

21 Er moet minder geld naar de publieke omroep.

Respons: **Eens**

Twee publieke zenders is voor BBB genoeg. Steeds meer jongeren en ouderen oriënteren zich via digitale media. Hierdoor is de noodzaak van drie publieke zenders verdwenen.

22 De publieke omroep moet stoppen met het kopen van uitzendrechten van grote sportevenementen.

Respons: **Oneens**

Grote sportevenementen op tv zorgen voor sociale binding. Het is voor BBB belangrijk dat iedereen hier toegang toe houdt. Het budget moet worden teruggebracht naar normale proporties zodat ook commerciële zenders die geen publiek geld krijgen een kans maken op verwerving van rechten.

23 De regering moet de btw op culturele activiteiten verlagen naar 5 procent.

Respons: **Eens**

De regering mag wat BBB betreft culturele activiteiten goedkoper maken door de btw hierop (nu 9 procent) zelfs geheel af te schaffen. Dit geldt volgens BBB niet alleen voor kunst en cultuur maar ook voor sport.

24 Er moet meer geld naar kunst en cultuur buiten de Randstad.

Respons: **Eens**

Landelijke spreiding van het cultuuraanbod is zó belangrijk! Kunst en cultuur zijn ook voor BBB van onschatbare waarde voor een samenleving. Voor iedere samenleving! Hoewel de concentratie van mensen in grote steden het hoogst is wonen de meeste Nederlanders buiten de Randstad. Eerlijk delen dus!

25 De regering moet het verbod op gezichtsbedekkende kleding afschaffen.

Respons: **Oneens**

Iedereen moet te herkennen en identificeren zijn. Het onherkenbaar maken van gezichten roept volgens BBB gevoelens van onveiligheid op en leidt tot meer polarisatie. Het verbod op gezichtsbedekkende kleding dient te worden gehandhaafd.

26 Nederland moet asielzoekers die via een ander EU-land naar Nederland zijn gekomen naar dat land terugsturen.

Respons: **Eens**

Nederland moet volgens BBB asielzoekers die via een ander EU-land naar Nederland zijn gekomen naar dat land terugsturen. Dat is de al de wet en dient te worden gehandhaafd.

27 Alle gemeenten mogen mensen zonder geldige verblijfsvergunning opvang bieden (bed-bad-brood).

Respons: **Eens**

Alle gemeenten mogen mensen zonder geldige verblijfsvergunning opvang bieden (bed-bad-brood) volgens BBB. Dit voorkomt dat mensen op straat gaan leven en alleen zo kun je voldoen aan de algemene rechten van de mens.

28 Mogelijkheden tot hoger beroep tegen gerechtelijke beslissingen in asielzaken moeten worden beperkt.

Respons: **Eens**

Het lang rekken van procedures leidt tot ongewenste situaties voor ouders en vooral kinderen. Mensen moeten zo snel als mogelijk duidelijkheid krijgen of ze mogen blijven of niet. BBB vindt dat de mogelijkheden voor hoger beroep moeten worden beperkt. Dit bespaart ook veel maatschappelijke kosten.

29 Mensen die veroordeeld zijn voor discriminatie mogen niet meer werken voor de overheid.

Respons: **Oneens**

Ieder mens verdient een tweede kans. Waarom een overheidsfunctie anders behandelen dan andere functies? Bij herhaaldelijk veroordeling voor discriminatie kunnen arbeidscontracten volgens BBB worden ontbonden. Discriminatie is strafbaar dus moet worden aangepakt op welke werkvloer dan ook.

30 Het politiecorps moet voor ongeveer 10 procent bestaan uit mensen met een niet-westerse migratieachtergrond.

Respons: **Oneens**

Voor BBB maken kleur, leeftijd, afkomst, seksuele geaardheid en religie niets uit. Mensen die solliciteren bij de overheid worden beoordeeld op basis van kwaliteit en niet op basis van geslacht, lichamelijke beperking, kleur, seksuele geaardheid, religie of wat dan ook. Geen quota dus.

31 De regering moet de belasting voor woningcorporaties (verhuurdersheffing) afschaffen.

Respons: **Eens**

De regering moet de belasting voor woningcorporaties (verhuurdersheffing) afschaffen. Deze heffing leidt volgens BBB alleen maar tot hogere huren en particuliere verhuurders die de huur verhogen om de heffing te vermijden.

32 De huren voor sociale woningbouw mogen tot 2025 alleen verhoogd worden met het inflatiecijfer.

Respons: **Eens**

De huren voor sociale woningbouw mogen tot 2025 volgens BBB alleen verhoogd worden met het inflatiecijfer. Anders komt de doelgroep voor deze woningen alsnog in de problemen door huurschulden.

33 In plaats van provincies en gemeenten moet de landelijke overheid weer beslissen waar nieuwe woonwijken worden gebouwd.

Respons: **Oneens**

De landelijke overheid moet volgens BBB niet gaan beslissen waar nieuwe woonwijken worden gebouwd. Dit kunnen gemeenten en provincies zelf het best beslissen. Ze zijn autonoom en kennen de regio's en hun behoeften beter dan de landelijke overheid.

34 Nieuwbouwwijken moeten voor ten minste 40 procent bestaan uit sociale huurwoningen.

Respons: **Oneens**

Nieuwbouwwijken hoeven volgens BBB niet voor ten minste 40 procent te bestaan uit sociale huurwoningen. Beter is een gevarieerd woningaanbod met voor elk wat wils en doorstroming. In het segment van de goedkope koopwoningen is in veel regio's een veel groter tekort dan bij de sociale huurwoningen.

35 Mensen die niet meer zelfstandig willen wonen moeten altijd in een verzorgingshuis terecht kunnen.

Respons: **Eens**

Mensen die niet meer zelfstandig willen wonen moeten volgens BBB altijd in een verzorgingshuis terecht kunnen. Dit voorkomt sociaal isolement en hoge kosten voor de gezondheidszorg. Een ander positief effect is dat meer plaatsen in een verzorgingshuis zorgt voor meer doorstroming op de woningmarkt.

36 De overheid moet kopers van een nieuwbouwhuis verplichten om ook in dat huis te gaan wonen.

Respons: **Eens**

De overheid moet kopers van een nieuwbouwhuis verplichten om ook in dat huis te gaan wonen. Volgens BBB voorkomt dat speculatie en nog hogere woningprijzen. Woningbouwcorporaties en zorginstellingen vormen hierop een uitzondering.

37 Het aantal vluchten van en naar Schiphol moet kunnen toenemen.

Respons: **Oneens**

Het aantal vluchten van en naar Schiphol moet niet kunnen toenemen volgens BBB. Het reizen per trein binnen Europa moet worden gestimuleerd en financieel aantrekkelijker worden. Dit vraagt om verdere verbetering van het spoornetwerk en een reële prijs voor vliegtickets.

38 Nederland moet een extra vliegbelasting invoeren voor korte-afstandsvluchten.

Respons: **Eens**

Nederland moet volgens BBB een extra vliegbelasting invoeren voor korte-afstandsvluchten. Het reizen per trein binnen Europa moet worden gestimuleerd en financieel aantrekkelijker worden. Dit vraagt om verdere verbetering van het spoornetwerk en een reële prijs voor vliegtickets.

39 Aankomende jaarwisseling moet het weer toegestaan zijn om siervuurwerk af te steken.

Respons: **Eens**

Aankomende jaarwisseling moet het weer toegestaan zijn om consumenten-siervuurwerk af te steken. Dit geldt volgens BBB ook voor carbid schieten.

40 De regering moet het nationale klimaatakkoord opzeggen.

Respons: **Eens**

BBB wil het nationale klimaatakkoord opzeggen. Het huidige akkoord is onrealistisch, onbetaalbaar en kent geen draagvlak bij de burgers. Er moet een nieuw realistisch akkoord komen op basis van feiten en haalbaarheid.

41 Nederland moet stoppen met het beleid om alle woningen voor 2050 aardgasvrij te maken.

Respons: **Eens**

BBB wil stoppen met het aardgasvrij maken van alle woningen. Het huidige beleid is onrealistisch, onbetaalbaar en kent geen draagvlak bij burgers. Kernenergie is een betere optie. Iets anders over aardgas: de mensen in Groningen met schade aan huizen en bedrijven dienen NU compensatie te krijgen!

42 Nederland moet meer geld uitgeven aan defensie.

Respons: **Eens**

Nederland moet volgens BBB meer geld uitgeven aan defensie. De bijdrage van 2% van ons BNP zoals afgesproken binnen de NAVO, moet blijven. Afspraak is afspraak. Defensie moet goed uitgerust zijn, met goed materiaal en een goede opleiding. De binnenlandse veiligheid moet meer aandacht krijgen.

43 Ons standpunt met betrekking tot Europa:

Nederland is een handelsland. BBB is niet voor een harde Brexit. Wel wil BBB de macht van de EU afbouwen tot een niveau van hoe de EEG ooit was bedoeld: een gemeenschappelijke markt met bepalingen over landbouw, transportmogelijkheden, en economische relaties met niet-leden. EU mag geen superstaat worden.

44 Ons standpunt met betrekking tot Euro:

BBB is niet per se tegen de euro, maar onze voorkeur gaat uit naar een Noordelijke munt en een Zuidelijke munt. De euro heeft zeker voordelen, met name voor de handel. Maar de euro heeft zich ook ontwikkeld tot een splijtzwam, bijvoorbeeld tussen Noord- en Zuid-Europa en vervolgens ook tussen Europese lidstaten. Zuidelijke landen zijn continu aangewezen op een schuldfinanciering door de Noordelijke lidstaten. Dit is een onwenselijke situatie die niet langer houdbaar is. Met een Neuro en een Zeuro kunnen de kredietwaardige eurolanden hun eigen financiële positie beschermen.

De eurozone mag daarnaast niet verder worden uitgebreid.

45 Ons standpunt met betrekking tot Vliegveld Lelystad:

Wat BBB betreft kunnen we op dat terrein beter huizen bouwen of het teruggeven aan de landbouw. Gezien de door de regering zelf opgelegde stikstofopgaven en de klimaatdoelstellingen, moet er toch minder gevlogen worden en is Lelystad overbodig als vliegveld.

GEZOND VOEDSEL **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 Er moet een extra belasting op het kopen van vlees komen.

Respons: **Oneens**

BBB is tegen een extra belasting op het kopen van vlees. De overheid informeert burgers over gezonde voeding en neemt de Schijf van Vijf als leidraad. Een burger bepaalt uiteindelijk zelf wat hij/zij eet. Op termijn schaffen we de BTW op Schijf-van-vijfproducten af.

GEZOND WONEN **STEMWIJZER** STELLINGEN

01 Asielzoekers met een voorlopige verblijfsvergunning moeten eerst inburgeren voordat zij een huurwoning krijgen.

Respons: **Eens**

Asielzoekers met een voorlopige verblijfsvergunning moeten volgens BBB eerst inburgeren voordat zij een huurwoning krijgen. En bovendien moeten woningen worden toegewezen op basis van urgentie en niet op basis van afkomst.

STEMWIJZER STELLINGEN **BOERDERIJ**

01 Nederland moet bij de inrichting van het land een minimum areaal landbouwgrond vastleggen.

Respons: **Geheel mee eens.**

BBB wil voedselproductie en bestaansrecht van boeren en tuinders behouden en waarborgen. Boeren en tuinders zorgen voor voedsel én voor het beheer van ons cultuurlandschap en de natuur. BBB wil een langjarig plattelandsbeleid in Nederland, met een essentiële rol voor de agrarische sector.

02 Internationale handelsverdragen zijn een bedreiging voor de Nederlandse land- en tuinbouw.

Respons: **Geheel mee eens**

BBB is niet tegen handel, maar wel tegen een ongelijk speelveld. We verbieden de import van producten die geproduceerd zijn op een manier die in Nederland zelf niet is toegestaan. Handelsverdragen moeten hierop getoetst worden en waar nodig aangepast.

03 Boeren mogen onteigend worden als dat nodig is voor de natuur.

Respons: **Geheel mee oneens.**

Zolang agrarische sector onder EU-stikstofplafond blijft, is er geen reden om boeren te onteigenen. We werken niet met wensnatuur, maar stellen reële natuurdoelen. Europese doelstellingen in plaats van bovenwettelijke Nederlandse doelstellingen en eisen.

04 Boeren moeten verplicht gecompenseerd worden voor bovenwettelijke inspanningen

Respons: **Geheel mee eens**

Er komt pas nieuwe wet- en regelgeving als de kosten die de ondernemer moet maken, is opgenomen in de prijs van de producten. Supermarkten en overheid stoppen jaarlijks geld in een fonds, waaruit bovenwettelijke inspanningen worden betaald.

05 Jacht is essentieel voor goed faunabeheer

Respons: **Geheel mee eens**

Zonder jacht geen gezonde fauna. Minder bureaucratische regels voor beheersjacht. Dieren die vanwege grote aantallen maatschappelijke, ecologische en economische schade veroorzaken, moeten onder het jachtregime worden beheerd. Handhaving nulstand wilde zwijnen buiten aangewezen natuurgebieden. Hiervoor worden voldoende middelen vrijgemaakt.

06 Het natuurareaal in Nederland moet worden uitgebreid

Respons: **Geheel mee oneens**

Er komt juist een herijking van de Natura2000 gebieden. Te veel aangewezen gebieden, of gebieden die oneigenlijk zijn aangewezen, worden geschrapt. We werken niet met wensnatuur, maar stellen reële natuurdoelen. Miljoenen euro's stoppen in kansloze projecten is verleden tijd.

07 De overheid moet aansturen op een kleinere veestapel

Respons: **Geheel mee oneens**

Minder dieren leidt niet tot minder problemen. De overheid moet innovaties en nog duurzamere voedselproductie stimuleren. Krimp van de veestapel in Nederland, verplaatst de productie naar landen die minder duurzaam produceren en heeft een nadelig effect op klimaat- of natuurherstel.

08 Nederland moet hogere dierenwelzijnseisen stellen dan de Europese normen

Respons: **Geheel mee oneens**

Hogere eisen in Nederland is slecht voor het gelijke speelveld voor Nederlandse veehouders. Dit is onwenselijk. Bovenwettelijke regelgeving komt alleen ter sprake als de extra kosten die veehouders moeten maken is doorgerekend in de prijs van vlees.

09 **Inkomenssubsidies voor de landbouw kunnen worden afgeschaft**

Respons: **Geheel mee oneens**

GLB-premies zijn opgenomen in de grondwaarde en maken dus deel uit van de financiering van bedrijven. Afschaffen leidt tot veel faillissementen. Ook komt de voedselzekerheid in gevaar. Alleen als Nederland boeren ondersteunende maatregelen biedt of zorgt voor een eerlijke prijs voor voedsel, kan afschaffing GLB ter sprake komen.

10 **Als andere EU-landen vrijstelling geven voor gewasbeschermingsmiddelen, moet Nederland dat ook doen.**

Respons: **Geheel mee eens**

Gelijke monniken, gelijke kappen. Verschillen in regelgeving op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen leiden tot een ongelijk speelveld. Geen bovenwettelijke regelgeving, alleen als dit wordt doorgerekend in de prijs van het voedsel. Eén Europese toelatingscommissie.

11 **Geen zonnepanelen op landbouwgrond**

Respons: **Mee eens**

Groen wordt niet ingeruild voor grijs. Boeren moeten hun inkomen kunnen halen uit voedsel ipv uit energie. Vruchtbare grond en cultuurlandschap dienen beschermd te worden. Eerst de daken vol. Nieuwe energiebronnen (kernenergie) benutten.

12 **Landbouw in veenweidegebieden moet primair gericht zijn op CO2-vastlegging en natuurbeheer**

Respons: **Geheel mee oneens.**

Het karakteristieke en wereldberoemde beeld van onze veenweidegebieden is er dankzij landbouw. Veenweidegebieden blijven geschikt voor grasland waarop koeien kunnen grazen. Bovendien: boerennatuur is ook natuur.

13 **Het landbouwministerie moet blijven**

Respons: **Geheel mee eens**

Het landbouwministerie moet blijven, maar wordt een Ministerie van het Platteland. Deze komt op minimaal 100 kilometer van Den Haag. Voedselproductie, recreatie, wonen, natuur en leefbaarheid gaan hand in hand. Dit vergt een ingrijpende mentaliteit- en cultuurverandering van de huidige ambtenaren.

14 **Landbouw en natuur verdienen geborgde zetels in het waterschap**

Respons: **Geheel mee eens**

Het is onwenselijk om alleen politieke agenda's te laten beslissen over voedselproductie en waterbeheer. Inhoudelijke (hydrologische) kennis en verstand van zaken is van groot belang. Burgers moeten op de kennis van eigenaren van gronden kunnen vertrouwen.

15 **Nederland moet uit de Europese Unie**

Respons: **Mee oneens**

Nederland is een handelsland. BBB is niet voor een harde Nexit. Wel wil BBB de macht van de EU afbouwen tot een niveau van hoe de EEG ooit was bedoeld: een gemeenschappelijke markt met bepalingen over landbouw, transportmogelijkheden, en economische relaties met niet-leden. EU mag geen superstaat worden.

16 **Ons standpunt met betrekking tot Euro:**

BBB is niet per se tegen de euro, maar onze voorkeur gaat uit naar een Noordelijke munt en een Zuidelijke munt. De euro heeft zeker voordelen, met name voor de handel. Maar de euro heeft zich ook ontwikkeld tot een splijtzwam, bijvoorbeeld tussen Noord- en Zuid-Europa en vervolgens ook tussen Europese lidstaten. Zuidelijke landen zijn continu aangewezen op een schuldfinanciering door de Noordelijke lidstaten. Dit is een onwenselijke situatie die niet langer houdbaar is. Met een Neuro en een Zeuro kunnen de kredietwaardige eurolanden hun eigen financiële positie beschermen.

STELLINGEN KNJV

- 01** **Investerings in het landschap moeten gepaard gaan met goed en werkbaar beleid voor boeren, terreinbeheerders, jagers en andere vrijwilligers. Samenwerking tussen overheden, alle grondgebruikers en grondeigenaren in het landelijk gebied is een voorwaarde voor herstel van het evenwicht in het drukke Nederlandse cultuurlandschap. Duurzame benutting (zoals vissen, jagen en wildplukken) vormt daarbij een uitstekende garantie voor behoud van ons landschap.**

Standpunt BBB

Eens. Boerennatuur is ook natuur. Boerennatuur hangt nauw samen met beheersjacht en zorgt voor het behoud van ons waardevolle cultuurlandschap. Boerennatuur wordt als zodanig door de overheid erkend, gewaardeerd en gestimuleerd. Natuurorganisaties die worden gesubsidieerd door de overheid, nemen het belang van behoud van boerennatuur mee in hun campagnes en dragen actief uit dat boerennatuur ook natuur is. Daarin wordt ook nadrukkelijk de jacht genoemd. Jacht en natuur horen onlosmakelijk bij elkaar. Beheersjacht is essentieel voor balans in de natuur en andere belangen in het landschap. Pulsvisserij moet zo snel mogelijk weer worden toegelaten en het Kabinet spant zich daarvoor tot het uiterste in.

We handhaven de nulstand van wilde zwijnen buiten aangewezen natuurgebieden. Hiervoor worden voldoende middelen vrijgemaakt zodat er geen overlast is van "zwart wild" in tuinen van burgers en minder risico op verspreiding van Afrikaanse varkenspest. Jagers, provincies en natuurorganisaties werken hierbij nauw samen. Provincies zijn verplicht de nulstand te handhaven en leggen geen blokkades op.

- 02 Om landelijk stijgende maatschappelijke kosten (landbouwschade, aanrijdingen, botsingen met vliegtuigen) te voorkomen moet er meer nationaal beleid komen voor faunabeheer en moeten onnodige bureaucratische belemmeringen voor de vrijwillige uitvoerders van het Nederlandse faunabeleid worden verminderd.**

Standpunt BBB

Eens. Dieren die in zodanig grote aantallen voorkomen (zoals ganzen, reeën, wilde zwijnen) dat ze maatschappelijke, ecologische en economische schade veroorzaken, moeten onder het jachtregime worden beheerd. Dit voorkomt schade door wilde dieren en bespaart de overheid miljoenen. Miljoenen die ook kunnen worden gestoken in natuurbeheer. Ook moet de jacht op de vos met een lichtbak mogelijk worden en jacht op ganzen de hele dag in plaats van tot een bepaald tijdstip. Schademeldingen (als gevolg van bijv. ganzen, wolven en wilde zwijnen) bij het Faunafonds moeten gratis zijn in plaats van honderden euro's en worden volgens landelijk uniforme regels afgewikkeld.